

Ἑλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ἀριθμ. φύλλου 18, 19 1-15 Αὐγούστου 1999

Ἀπό
τὴν ἐπιφάνεια
στοῦ βίου

Εὐρύτατη σήμερα ἡ ἀναγνώρισι τῆς Ὁρθόδοξης κληρονομιάς. Πυκνές οἱ ἀναφορές στὰ θησαυρίσματα, πού ἄφησαν πίσω τους οἱ σοφοί καί οἱ ἅγιοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ περιβάλου. Στά χεῖλη τῶν πολλῶν ὁ λόγος τῆς τιμῆς στὸν πλοῦτο, πού ἄρδευσε τίς ρίζες καί προκάλεσε τὴν ἀνθοφορία τοῦ νεώτερου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἐτοιμες οἱ ἡγεσίες ὅλων τῶν πολιτικῶν ἀποχρώσεων καί οἱ πλατείες, λαϊκές μάζες νά πανηγυρίσουν μέ λαμπιόνια καί μέ μουσικὴς τὴ συμπλήρωσι τῶν δύο χιλιετιῶν τῆς χριστιανικῆς γραφῆς στὸν ὀγκώδη τόμο τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας. Ἀνοιχτά τά μουσεῖα, γιὰ νά δείξουν τοὺς θησαυροὺς, πού ἔπλασε τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, καλλιεργημένο καί ἀναγεννημένο στὴν καθαρὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Ἀγιοπνευματικῆς παρουσίας. Σέ στάσι ἐκκίνησης οἱ δημοσιογραφικοὶ κάλαμοι, γιὰ νά φέρουν στὴν ἐπικαιρότητα ἀποσπάσματα τῶν ἱστορικῶν σελίδων καί γεγονότα, πού σημάδεψαν ἀποφασιστικὰ τίς μεγάλες στροφές τῆς ἀπέραντης διαδρομῆς.

Όμως, οί αποσπασματικές, πομπώδεις αναφορές, οί έκκοσμι-
 κευμένες οργανωτικές κινήσεις, ή επένδυσι τής άσκητικῆς καί έξα-
 γισμένης Όρθοδοξίας μέ τό επικάλυμμα τής χλιδῆς καί ή προώθησί
 της στή βιτρίνα τής άφθονίας, φανερώνουν, ότι ή εκτίμησί μας καί ο
 θαυμασμός μας περιδιαβάζουν καί ιστοροῦν τήν επιφάνεια. Τό κάλ-
 λος τών κειμένων. Τή δυναμική έκφρασι τής άγιογραφίας. Τήν
 εύκαμψία καί τή σημαντική τής βυζαντινῆς μουσικῆς. Τή λε-
 πτοργία τών χαραγμάτων στό ξύλο ή στήν πέτρα. Τήν τυπολογία
 τής άρχιτεκτονικῆς. Τή μεγάλη γκάμα τών εῳίμων, πού ποικίλουν ή
 καί νοηματίζουν τήν καθημερινότητα. Όλα αὐτά κυκλοφοροῦν στή
 δημοσιογραφική συναλλαγή. Πέφτουν στή χροάνη τής επεξεργασίας.
 Δίνουν τό μοτίβο τοῦ επιπόλαιου θαυμασμοῦ καί τοῦ συμβατικοῦ σε-
 βασμοῦ στήν ιστορία τών εἴκοσι αἰώνων, πού νοημάτισε τήν ανθρω-
 πινη πορεία καί συνέδεσε τή γῆ μέ τόν οὐρανό, τήν προσκαιρότητα μέ
 τήν αἰωνιότητα.

Ἄν κάτι χρειάζομαστε ὅλοι μας σήμερα, ἴσως καί τό διψᾶμε άνε-
 πίγνωστα, εἶναι νά ξεπεράσουμε τόν επιπόλαιο περίπατο στήν επιφά-
 νεια καί νά αναζητήσουμε τόν πλοῦτο πού κρύβεται στό βάθος. Ἡ
 άφυπνιστική διατύπωσι τοῦ άγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἶναι
 χαρακτηριστική. «Καί γάρ θησαυρός άνωθεν πατούμενος οὐκ
 ένδείκνυται τόν πλοῦτον». Ὁ θησαυρός, πού βρίσκεται χωμένος μέ-
 σα στή γῆ καί πού τόν πατᾶμε άνυποψίαστα, δέν άποκαλύπτει τήν
 άξία του καί δέν έξυπηρετεῖ τίς πολλαπλές ανθρωπινες άνάγκες μας.
 Πρέπει νά σκάψουμε, νά έρευνήσουμε, νά βυθιστοῦμε στίς στενές καί
 σκοτεινές γαλαρίες, γιά νά ανακαλύψουμε τό χρυσό καί νά τόν άνα-
 σύρουμε στό χῶρο τής δοσοληψίας μας καί τών επιδιώξεών μας.

Τό γύρισμα τής χιλιετίας, άπό μόνο του, δέ φέρνει τό θησαυρό
 τής Όρθοδοξίας στίς καρδιές μας καί δέν ανανεώνει τίς χαμένες
 πνευματικές έμπειρίες μας. Ἄν ή δίψα μας εἶναι γνήσια, θά μάς ὀδη-
 γήσῃ στήν αναδίφηση καί στήν άμεση γνωριμία τοῦ βάθους. Στόν
 πυρήνα τής αλήθειας. Στό νόημα τών ιστορικῶν γεγονότων. Στήν
 κοινωνία μέ τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί στή μεταμορφωτι-
 κή μετοχή στό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας.

Η ΤΑΦΟΚΕΚΑ

Ωραία, επιβλητική και τηλεοπτικά φαντασμαγορική ή καθημερινή, έξωτερική εμφάνισι των εκκλησιαστικών μας πραγμάτων. Αρχιερατικά συλλείτουργα, έντυπωσιακές αμφιέσεις, επιδείξεις ήγεμονικής μεγαλοπρέπειας και χλιδής, άπανωτές ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές συνεντεύξεις, δημαγωγικά συνθήματα, πολυέξοδα ταξίδια, συναντήσεις με βασιλείς και ήγεμόνες, γεύματα, δείπνα, ανταλλαγές βαρύτιμων δώρων και όλα όσα συνθέτουν μία ανατολίτικη, αλλά και παλαιομοδίτικη παρούσα και «παρρησία».

Ιδιαίτερα, από τη μέρα της αναρρήσεως του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου στο θρόνο των Αθηνών, η τελετουργία των αρχιεπισκοπικών εμφανίσεων πέρασε από ένα επιμελέστατο ρετουσάρισμα και έγινε «λαμπρότερη» και «επιβλητικότερη». Η κοσμική στήλη σημείωσε, με κάποιο τόνο ζηλοτυπίας, ότι ο πρώτος κατά την τάξι λειτουργός της Έκκλησίας της Ελλάδος, ο Μακαριώτατος Χριστόδουλος, κάθε φορά, πού ανεβαίνει τά σκαλοπάτια του Θυσιαστηρίου, γιά νά προσφέρει τήν αναίμακτη Ίερουργία, φροντίζει νά εμφανίζη νέο μοντέλο βαρυφορτωμένης και πανάκριβης αρχιερατικής αμ-

φιέσεως. Καί, από κοντά, όλος ό έσμός των κολάκων και των παρατρεχάμενων και παρακοιμώμενων, συναγωνίζεται και ανταγωνίζεται στήν επίδειξι του πλούτου και στή σκηνοθεσία τής ήγεμονικής μεγαλοπρέπειας.

Όμως, ενώ ή έξωτερική εμφάνισι τής εκκλησιαστικής διοικήσεως και ή δομή τής επίσημης τελετουργίας αντανακλούν τήν έκτυφλωτική λάμψι του άμετρου πλούτου και τής λεπτόλογης επιδειξιομανίας, πίσω από τό παραπέτασμα τής χλιδής και τής ήγεμονικής αυταρέσκειας κυριαρχεί τό σκότος. Η διαπλεκόμενη κοσμικότητα. Η ρυπαρή ανταγωνιστικότητα. Η ίσορροπία του τρόμου. Καί ή πνικτική άθλιότητα. Οί άτασθαλίες, ό ήθικός βόρβορος, οί πλαστογραφίες, οί διαγκωνισμοί, ή έπιπορκία.

Ό Μακαριώτατος, στό χρονικό διάστημα τής παρουσίας του στό θρόνο των Αθηνών, ακολούθησε μία περίεργη τακτική. Προσπάθησε νά καλύψη και νά άποκρύψη τίς πομπές των σκανδάλων. Καί άφησε νά διοχετεύωνται στήν επικαιρότητα μόνο οί πομπές των έορταστικών έκδηλώσεων. Άγωνίστηκε νά σκεπάση μέ βαρειά ταφόπλακα τίς πράξεις τής άτιμίας και τής ντροπής. Καί περιώρισε τή δραστηριότητά του

στήν προβολή των ἀρχιερατικῶν του ἀμφίων καί στήν καθημερινή ἐξαγγελία πλασματικῶν ἐπαγγελιῶν καί δημοκοπικῶν συνθημάτων.

Ἕνας κύκλος ἀνθρώπων, πού βρίσκονται πολύ κοντά στό ἐκκλησιαστικά δρώμενα καί γνωρίζουν πρόσωπα καί πράγματα ἀποροῦν γιά τήν πολιτική τῆς ταφόπλακας. Νοιώθουν τό βάρος τῆς ἐνοχῆς σιωπῆς τῶν ὑπεύθυνων ὀργάνων τῆς Ἐκκλησίας νά κάθεται στό δικό τους στήθος καί νά τοὺς στομώνῃ τήν ἀναπνοή. Καί ἀντιδροῦν. Καί διαμαρτύρονται. Φωνάζουν, ὅτι τό μεθοδικό κουκούλωμα τῶν σκανδάλων εἶναι μιά ἐπιχείρησι ἀπαράδεκτη γιά τοὺς σαλπικτές τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, τοὺς μεταφορεῖς τοῦ ἀποστολικοῦ καί τοῦ πατερικοῦ ἥθους καί τοὺς ἀγωγούς τῆς σωτικῆς Θείας Χάριτος. Δεῖγμα ποιότητος καί συμπεριφορᾶς ἀταίριαστο γιά τοὺς διαδόχους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ὅτι οἱ λαμπρές τελετές δέν παρηγοροῦν γιά τόν ἐνταφιασμό τοῦ ἥθους. Ἡ ἀπόκρυψι τῶν μικροτήτων καί τῶν ἀθλιότητων δέν ὀδηγεῖ στήν ὑπέρβασι καί στόν ἐγκαινισμό τῆς καινούργιας σελίδας. Δέ ἀφανίζονται οἱ κηλίδες στό κατάστιχο τῆς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας μέ τήν ἐπικάλυψι τῶν σκανδάλων καί τήν ἀμνήστευσι τῶν ἐνόχων. Καί δέν καταξιώνεται τό Σῶμα τῶν ἐπισκόπων μέ τόν τεχνητό φωτισμό τοῦ πλούτου καί τῆς φαντασμαγορικῆς ἐδιμοτυπίας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑποσχέθηκε στόν ἐνθρονιστήριο λόγο του ὅτι θά ἀντιμετωπίσῃ μέ δυναμική κίνησι τίς πληγές. Ὅτι θά χύσῃ φῶς στό σκοτεινό παρασκήνιο. Καί ὅτι θά ἀντιμετωπίσῃ μέ θάρρος καί μέ ὁδηγό τοὺς Ἱερούς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας ὅλα τὰ

τρέχοντα θέματα. Ἀλλά, ἀθέτησε τόν ὄρκο του. Καί κινήθηκε μέ τή νοοτροπία τοῦ νεκροθάφτη. Προσπάθησε νά θάψῃ στό ντουλάπια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὰ σκάνδαλα. Νά τὰ σκεπάσῃ μέ τή στάχτη τῆς παραπληροφορήσεως. Νά τὰ καλύψῃ μέ τὰ ἄνθη τῶν τελετῶν. Ἔτσι, ὅπως τὰ γραφεῖα Τελετῶν καλύπτουν μέ ἄνθη καί μέ λευκές κορδέλλες τὰ νεκρά κορμιά. Καί νά κατανικήσῃ τή μελαγχολία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος μέ τὰ ἀπανωτά, ἡχηρά λαϊκά πανηγύρια. Μέ τίς ἐξαγγελίες πρωτοβουλιῶν. Μέ τίς ὑποσχέσεις ἀνοικοδομήσεως φανταχτερῶν, μνημειῶν, κατασκευῶν. Μόνο καί μόνο γιά νά ἐπικαλύψῃ τή χωματερή τῶν ἀπρεπῶν πράξεων καί νά δώσῃ στό ἀνήσυχο ἐκκλησιαστικό πλήρωμα ἄλλη εἰκόνα. Νά κρύψῃ τὰ ἴχνη τῶν μiasμάτων. Καί νά ἐπιβάλῃ τό προφίλ τοῦ ἀναμορφωτῆ.

Ἀλλά οἱ τάφοι παραμένουν τάφοι. «*Ἐξωθεν μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἔσωθεν δέ γέμουσιν ὁστέων νεκρῶν καί πάσης ἀκαθαρσίας*» (Ματθ. κγ' 27).

Ἡ πρᾶξι τῆς ἐπικαλύψεως ἀντιστοιχεῖ σέ Φαρισαϊσμό. Σέ προσπάθεια προβολῆς πρὸς τό εὐρύ φάσμα τοῦ κοινωνικοῦ ἰστοῦ, τῶν πιστῶν καί τῶν ἀθέων, πλαστῆς εἰκόνας. Πού δέν ἀνταποκρίνεται στήν πραγματικότητα. Καί δέν μαρτυρεῖ ζωντανή συνέχεια τῆς ἀμώμητης ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως.

Ἐκεῖνο τό ξενύχτι τῆς 14ης Ὀκτωβρίου, τῆς σημαδιακῆς ἡμερομηνίας, πού ἀποφασίστηκε καί μεθοδεύτηκε τό κουκούλωμα τῶν οἰκονομικῶν σκανδάλων, μένει στίγμα ἀνεξίτηλο. Οἱ ἐνοχοὶ καί οἱ «διαπλεκόμενοι» ἀνησύχησαν. Φοβήθηκαν. Εἶδαν μπροστά τους

τό λαό νά ξεσηκώνεται. Καί νά τούς στήνῃ στό ἐδώλιο τοῦ κατηγορούμενου. Ὁ φόβος τους καί ἡ ἀγωνία τους λειτούργησαν ὥς ὁ τελευταῖος θρῆνος καί ὁ τελευταῖος ἀσπασμός. Καί, μετά, αὐτόματα, ὅλα ἄλλαξαν. Μὲ ἀπότομη κίνησι ὁ διακόπτης γύρισε. Μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ διαλυθῇ τό σκοτάδι. Καί μέ τὴν προσδοκία ὅτι τό φῶς θὰ ἐμφανιστῇ στόν ὀρίζοντα. Τά σκάνδαλα ἐνταφιάστηκαν βιαστικά. Καί ἀκολουθήσε τό ξέφρενο ξεφάντωμα. Ὁ πανηγυρισμός γιά τό κατόρθωμα. Γιά τό γεγονός, ὅτι ἡ συνειδησιακή ἀναταραχή καί ἡ δημόσια διαμαρτυρία τοῦ πλήθους κλείστηκαν καί φιμώθηκαν μέ τόν «τελευταῖο ἀσπασμό» καί τίς σφραγίδες τοῦ τάφου.

Καί δέν πρόλαβε νά ξεχαστῇ ἐκείνη ἡ χειρονομία «τοῦ νεκροθάφτη» προκαθημένου, ἡ ἀπαίσια καί ἀποκρουστική καί τυπώθηκε στήν ἱστορία τό δεύτερο σκάνδαλο. Ἡ ἀποκάλυψι, ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ Μητροπολίτη Μπεζενίτη στή Μητρόπολι Ἀττικῆς ἐγίνε μέ πλαστογραφίες καί μέ νοθεῖες. Τέτοιες, πού φυγαδεύουν τό Πανάγιο Πνεῦμα ἀπό τὴν αἶθουσα τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Καί πού καθιστοῦν τὴν ἐκλογή ἄκυρη. Καί τό ἀρχιεπισκοπικό χέρι, τό ὑπεύθυνο γιά τίς νοθεῖες καί τίς πλαστογραφίες, ἔπιασε καί πάλι τό φτυάρι τῆς ἐπικάλυψεως καί ἀγωνίστηκε καί ἀγωνίζεται νά παραχώσῃ σέ βαθύ λάκκο λήθης τὰ παραμορφωμένα καί δυσώδη ντοκουμέντα τῆς διαφθορᾶς.

Ὁ προκαθήμενος περιδιαβάσει, ἀπό τὴν ὑψηλή ἐπαλξι τοῦ ἀξιωματός του, τίς κοινωνικές ἀναταράξεις, ἀλλὰ δέ διαβάσει τόν προβληματισμό καί τὴν

ἀνησυχία τῶν ἀνθρώπων, πού πλαισιώνουν μέ πιστότητα καί ἀφοσίωσι τό ἱερό Θυσιαστήριο. Ἐπιδεικνύει αὐτάρεσκα τόν προσωπικό του πλοῦτο, ἀλλὰ δέν ἀκουμπάει τό θρῆνο, πού προκαλοῦν οἱ ἀραδιασμένες ταφόπλακες. Περπατᾷ ἀδιάφορος καί ἡγεμονικός. Ἐξουσιαστής, μέ τὴ σφραγίδα στό χέρι καί τόν ἐσμό τῶν κολάκων ὥς συνοδεία του. Καί δείχνει νά πιστεύῃ, πῶς ἡ μεγάλοπρεπη παρέλασί του μεταποιεῖ τό νεκρότοπο μέ τίς προβληματικές ταφόπλακες σέ παράδεισο, σέ τόπο ζωῆς καί δημιουργίας.

Αὐτό εἶναι τό νέο στοιχεῖο τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου. Ἡ μεγάλη του καινοτομία.

Καί, ἀπό κεῖ καί πέρα, ἀπαγορεύει ἀκόμα καί τὰ μνημόσυνα τῶν πράξεων τῆς αἰσχύνης. Ἄν κάποιος τολμήσῃ νά σηκώσῃ τό δείκτη τοῦ χεριοῦ του, γιά νά καταδείξῃ τούς τάφους, στοὺς ὁποίους εἶναι παραχωμένοι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἡ δεοντολογία τοῦ ἐπισκοπιοῦ ἀξιώματος, τὰ βδελυρά καί ἀποκρουστικά σκάνδαλα τοῦ «χθές» ἢ τοῦ «σήμερα» καί ἂν ὀνοματίσῃ τούς ἀσυνείδητους ρασοφόρους τῆς διαφθορᾶς καί τῆς αἰσχύνης, ὁ κ. Χριστόδουλος τόν κηρύττει ἐχθρό του καί καταχωρεῖ τό ὄνομά του στόν κατάλογο τῶν προγραφῶν. Τόν ἀπειλεῖ μέ τίς φράσεις τῆς ἀθεράπευτης ἀλαζονείας: Θά μετανοήσῃς οἰκτρά, γι' αὐτό, πού τόλμησες νά κάνῃς. Γιά τὴν ὀργισμένη ἀρθρογραφία σου καί γιά τὴν ἀντιρρητική ἐπιστολογραφία σου.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ὁ λαός ἀπαιτεῖ νά λογοδοτήσουν οἱ πλαστογράφοι

ΥΠΟΜΝΗΣΙ ΣΤΟΥΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΥΣ

«1561 Μηνί Μαρτίω, ινδ. IVI

† Ἰωάσαφ, ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καί οἰκουμενικός πατριάρχης.

Ὅσιώτατε καθηγούμενε τῆς σεβασμίας θείας μονῆς τοῦ ἁγίου μου ἐνδόξου ἀποστόλου καί εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ καί οἱ ἐν αὐτῇ εὕρισκόμενοι θεοσεβέστατοι ἱερεῖς, χρησιώτατοι ἄρχοντες καί ὁ λοιπός ἅπας τοῦ κυρίου χριστῶνυμος λαός, τέκνα ἐν κυρίῳ ἀγαπητά τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν καί εἰρήνη καί ἔλεος καί ἡ εὐλογία...

ἡ μετριότης ἡμῶν τάς παρ' ὑμῶν ὧδε πεμφθείσας δεξαμένη γραφάς καί ταύτας λεπτομερῶς διεξελθοῦσα, οὐ μικρῶς ἠνιάθη (ἐνωχλήθηκε ὄχι λίγο) ἐπὶ τῇ κομισθείσῃ αὐτόθι ἐπιπλάστῳ πατριαρχικῇ δῆθεν γραφῇ ὑπὸ τοῦ ἀποιχομένου ἀθλίου πρώην Ρόδου Θεοδοσίου (μέ τό πλαστό, δῆθεν πατριαρχικό, ἔγγραφο, πού σᾶς ἔφερε ὁ ἀπελθὼν ἄθλιος πρώην Μητροπολίτης Ρόδου Θεοδόσιος), διεξιούσῃ καί εὐεργετούσῃ ἔχειν ἐκεῖνον τήν νήσον ταύτην ἐξαρχικῶς καί ἐπιτροπικῶς, τά ἐκκλησιαστικά συνάζειν εἰσοδήματα καί δικαιώματα καί τά ἀρχιερατικά ἐκτελεῖν, ἥτοι διακόνους καί ἱερεῖς χειροτονεῖν καί τᾶλλα πράττειν, ὅπερ ἡ μετριότης ἡμῶν, νή τόν παντεπόπτην θεόν, τό τοιοῦτον πεποιηκέναι οὐ μέμνηται, ἀλλ' οὐδέ εἰς νοῦν ὅπωςδῆποτε τήν ἀτοπίαν ταύτην ἐμβαλεῖν, ἔνθα τῶν ἀοιδίμων καί ὀρθοδόξων βασιλέων χρυσόβουλλα καί πατριαρχικά σιγίλλια εἰσὶν εὕρισκόμενα, καί παντελεύθερον καί ἀκαταπάτητον παρά παντός ἀρχιερατικοῦ ἢ

λαϊκοῦ προσώπου τυχόν καί ἀνεπηρέαστον διορίζοντα καί ἀποφαινόμενα εἶναι τήν τοιαύτην μονήν, ἀλλά τοῦτό γε πρὸς ἐκεῖνον δέδοται μόνον γνώμη τῆς τῶν ἀρχιερέων συναθροισθείσης συνόδου, τοῦ ἔχειν ἄδειαν περιτραχήλιον φορεῖν, ἡνίκα ἂν παρά τινος κληθῇ εἰς εὐχέλαιον ἢ μεταλαμβάνειν ἐν καιρῷ χρείας, οὐ μὴν τᾶλλα, ὅσα ψευδῇ πρὸς ὑμᾶς καί ἀλλαχοῦ ἐπεδείξατο. διὰ τοι τοῦτο ἡ μετριότης ἡμῶν γράφουσα εὐλογεῖ καί συγχωρεῖ ὑμῖν ἅπασι, παρακελενομένη εἶναι ἀνενόχλητον τήν νῆσον ταύτην κατὰ τὰ βασιλικά χρυσόβουλλα καί πατριαρχικά σιγίλλια καί αὐτοδέσποτον καί αὐτόνομον. πρὸς τούτοις δέ ἀποφαίνεται, ἵνα πάσῃ σπουδῇ, ἐνθα ἂν εἴη καταλειφθέν τό ἐπίπλαστον γράμμα, ποιήσητε τρόπον τοῦ εὑρεῖν ἐν τάχει αὐτό καί ἀποστεῖλαι πρὸς ἡμᾶς μετὰ βάρους ἀφορισμοῦ. (ὅπου βρίσκεται τό πλαστό αὐτό ἔγγραφο, νά τό βρῆτε καί νά μᾶς τό στείλετε ὅσο τό δυνατό γρηγορώτερα, μέ τῇ βαρεῖᾳ κατηγορίᾳ, πῶς πρέπει νά ἀφοριστῇ) οὕτως οὖν ἀποφαινόμεθα, ἡ δέ τοῦ θεοῦ χάρις καί τό ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν».

Acta et Diplomata, τ. 6, σελ. 264-265.

Παπα-Γιάννη

Ἄν ἐμεῖς κάνουμε πλαστογραφία σιά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας, οἱ προϊστάμενοί μας θά μᾶς καλύψουν, ὅπως καλύπτουν μέ τή σιωπή τους τόν πλαστογράφο ἱεράρχη, πού ψήφισε μέ ἔξι ψηφοδέλτια ἢ θά μᾶς καθαιρέσουν;

Ποιά εἶναι ἡ γνώμη σου;

Φιλικά
Παπα-Γιώργης

«Εἷς» καί ἡ ἀλήθεια (*)

Τό «Εκκλησιαστικό πρόβλημα», που ξεκίνησε με την χωρίς δίκη εκθρόνιση 12 Μητροπολιτών το 1974, είναι πρόβλημα της Έκκλησίας μάλλον, παρά των προσώπων, που επλήγησαν. Αυτοί, που διώχθηκαν, λιτανεύουν όλα αυτά τα 25 χρόνια τον διωγμό τους. Όμως, μαζί τους λιτανεύει και η Έκκλησία μας τις πληγές της. Βέβαια, η εκκλησιαστική ήγεσία δεν θέλει να δεχθεί ότι η Έκκλησία έχει το πρόβλημα. Προτιμά, κατά τρόπο στουθοκαμηλικό, να το θεωρεί σαν προσωπική υπόθεση μικρού αριθμού προσώπων. Και να το αφήνει να λιμνάζει. Οι γραμμές, που ακολουθούν, έχουν σα στόχο να καταδείξουν ότι σε τελευταία ανάλυση τραυματισμένη βγαίνει η Έκκλησία. Και την ευθύνη φέρουν όσοι επί 25 χρόνια Τήν διοικούν.

Η πρώτη οδυνηρή αίσθηση, που έχει κανείς από την θεώρηση του «Εκκλησιαστικού προβλήματος», είναι σα να ζει μέσα σε μια Έκκλησία, που είναι αιχμάλωτη. Κάποιες δυνάμεις μέσα στα διοικητικά της όργανα κατώρθωσαν, Κύριος οίδε πώς, να έχουν την ελευθερία να αυθαιρετούν, παραβιάζοντας Νόμους και Ιερούς Κανόνες. Πρό λίγων ετών ιεράρχης, από τους καλλίτερους στην Ιεραρχία σήμερα, διατύπωσε ως εξής τό «Εκκλησιαστικό πρόβλημα»: «Οἱ τρεῖς Μητροπολίτες, ζοῦσε τότε ἀκόμα ὁ μακαριστός Λαρίσης Θεολόγος, βρίσκονται ἐκτός Ιεραρχίας διότι δέν πειθαρχοῦν εἰς αὐτήν. Ὅπως, δηλαδή, ἕνα κόμμα ἢ ἕνα σωματεῖο ἀποβάλλει τοὺς διαφωνοῦντες, ἔτσι καὶ αὐτοὶ ἀπεβλήθησαν διότι δέν δέχτηκαν τίς ἀποφάσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἱερᾶς

Συνόδου». Ὡς τόσο, σημείωσε, ὅτι οἱ ἀποφάσεις αὐτές ἦταν στό σύνολό τους ἐμπαθεῖς, ἐντελῶς ἔξω ἀπό τό γράμμα καί τό πνεῦμα τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί νομικῶς μετέωρες.

Εἶναι φανερό ὅτι ὁ Συνοδικός θεσμός πάσχει θανάσιμα. Ὅποιος καταφέρει νά ἐλέγξει τήν πλειοψηφία μέσα στή Σύνοδο, μπορεῖ νά παραβιάζει τοὺς Ἱερούς Κανόνες καί τοὺς Νόμους; Τό ἐρώτημα αὐτό ἀντιπαρέχονται συνήθως οἱ ὑποστηρικτές τῆς ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ὡς δευτερεῦον. Ἐστιάζουν τήν ἐπιχειρηματολογία τους σέ κάτι πού οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ: στό ὅτι ἡ Σύνοδος εἶναι ἡ ἀνώτατη διοικητική ἀρχή τῆς Ἐκκλησίας καί ὅτι οἱ ἀποφάσεις της λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία. Προχωροῦν ὁμως καί πιό κάτω: Οἱ ἀποφάσεις αὐτές, ὅποιες καί ἂν εἶναι, ἔστω καί ἀντικανονικές καί παράνομες, εἶναι δεσμευτικές γιά τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Πρὸς στήριξη αὐτῆς τῆς θέσεως ἐπικαλοῦνται τόν ΣΤ' Κανόνα τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται σέ θέματα ἐκλογῆς ἐπισκόπων καί καταλήγει μέ τή γνωστή φράση «κρατεῖτω ἡ τῶν πλειόνων ψῆφος». Μέ αὐτή, λοιπόν, τή διατύπωση τοῦ Κανόνα, κάθε αυθαιρεσία τῆς Συνοδικῆς πλειοψηφίας, πού κρατάει τή σφραγίδα τῆς ἐξουσίας, ἐντάσσεται ῥῆθεν στήν κανονική τάξη. Αὐτό διεκήρυξε καί ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, κατὰ τήν συζήτηση τοῦ «Εκκλησιαστικοῦ» στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τοῦ περασμένου Ὀκτωβρίου, στήν ὁποία ἀπέδωσε κύρος καί αὐθεντία Οἰκουμενικῆς Συνόδου (!) καί ἐπικαλέστηκε ἀκριβῶς τό «κρατεῖτω ἡ τῶν πλειόνων ψῆφος».

(*) Εἰσήγηση στήν ἡμερίδα τῆς 21ης Ἰουνίου 1999.

Πρόκειται προφανώς περί παραχαράξεως της έννοιας του Κανόνος. Στην πραγματικότητα ο Κανόνας δέν καθιερώνει, και μάλιστα μέ αυτή την άπεριορίστη ισχύ, την άρχή της πλειοψηφίας. Μάλλον την όριοθετεί, έτσι ώστε νά μή καταλήγει σέ υπέρβαση έξουσίας. Στην ουσία θέτει άυστηρούς όρους προκειμένου ή τών πλειόνων ψήφος νά έχει ισχύ. Στην περίπτωση του «Έκκλησιαστικού προβλήματος» κανείς από τούς όρους αυτούς δέν τηρήθηκε. Συγκεκριμένα:

1. Ό Κανόνας θέτει σέ άντιπαράθεση την «κοινήν πάντων ψήφον» προς εκείνη «δύο ή τριών», πού άντιλέγουν. Άρα, ύπνουεί αύξημένη πλειοψηφία προκειμένου νά υπερισχύσει ή ψήφος τών πλειόνων, σχεδόν παμψηφία. Η άπλή, λοιπόν, καταγραφή ψήφων, «κουκιών», συχνά προϊόντων συναλλαγής, έκβιασμού, κάποτε δέ άπάτης και πλαστογραφίας, προκειμένου νά επιτευχθεί ό επιθυμητός όριακός αριθμός, πού χαρακτηρίζει την σύγχρονη κοσμική έξουσία, και πού εφαρμόστηκε κατά κόρον στό «Έκκλησιαστικό πρόβλημα» δέν έχει καμμία σχέση μέ τό «κρατείτω ή τών πλειόνων ψήφος» τών άγιοπνευματικών συνοδικών συνδιασκέψεων.

2. Ό Κανόνας όρίζει, ή ψήφος τών πλειόνων νά είναι «εϋλογος», δηλαδή, κατά τό λεξικό, λογική, συνετή, δικαία. Σημειώνουμε ένδεικτικά τόν παραλογισμό της έκθρονίσεως τών 12 τό 1974. Έκείνοι οί Τεράρχες, οί όποιοι τούς χειροτόνησαν, τούς ένεθρόνισαν, τούς άποκαλοϋσαν μέ τούς τίτλους τους, ως άδελφούς συνεπισκόπους και μαζί τους επί 7 έτη συλλειτουργοϋσαν και συμμετείχαν στό κοινό Ποτήριο και στίς Συνόδους και συνδιοικοϋσαν την Έκκλησία, αυτοί οί ίδιοι τούς έξεθρόνισαν μέ την ψήφο τους, ως άντικανονικούς! Η καιροσκοπική αυτή παλινodia τών μελών της Συνόδου, πού έλεγχε τότε την κατάσταση, βρίσκεται σέ πλήρη διάσταση και μέ τό δίκαιο και μέ τή σύνεση και μέ την κοινή λογική. Είναι επακόλουθο τών όσων «τερατωδεστών» προβλέπονταν στίς ύπ' αριθμ. 3 και 7

Συντακτικές Πράξεις, «*άτινα μόνον εις την νομοθεσίαν της Ζούγκλας είναι δυνατόν νά εύρωσι προηγούμενα...*», όπως έγραφε ό μακαριστός κανονολόγος Άρχιμ. π. Έπιφάνιος Θεοδωρόπουλος τό 1974 (Ενορία», φ. 558, 1-12-1974 και «Άρθρα, μελέται, έπιστολαί» τόμ Α' Άθηναι, 1986, σελ. 459).

3. Όρίζει άκόμα ό Κανόνας, ή ψήφος τών πλειόνων νά είναι «κατά Κανόνα έκκλησιαστικών», σύμφωνη, δηλαδή, μέ τούς Ί. Κανόνες. Ποιός Κανόνας παρέχει τή δυνατότητα σέ μία Σύνοδο νά επιβάλλει ποινές σέ Μητροπολίτες, όπως την ποινή της έκπτώσεως, χωρίς νά προηγηθεί τέλεια δίκη σέ Έκκλησιαστικό Δικαστήριο; Χωρίς νά απαγγελθεί κατηγορία, χωρίς άνακρίσεις, χωρίς κλήση του κατηγορουμένου σέ άπολογία, χωρίς άναφορά σαφούς Νόμου ή Κανόνος, τόν όποιο παρέβη, και τών προβλεπόμενων κατά περίπτωση ποινών; Χωρίς, δηλαδή, όλη αυτή τή διαδικασία πού παρακολουθήσαμε στην πρόσφατη δίκη του Μητροπολίτη Ζακύνθου; Δέν ύπάρχει τέτοιος Κανόνας. Έπομένως «ή τών πλειόνων ψήφος» τών Συνόδων, πού όδήγησαν στην έκθρόνιση τών Μητροπολιτών, χωρίς νά προηγηθεί δίκη, δέν ήταν «κατά Κανόνα έκκλησιαστικών». Οί έκθρονίσεις έγιναν κατά παράβαση Κανόνων, μέ μόνη την πυγμή της έξουσίας.

4. Τέλος, ό ύπ' όψη Κανόνας όρίζει τό σεβασμό προς την μειοψηφία, έστω και μικρή. Για νά άπορριφθεί ή ψήφος δύο ή τριών μέσα στη Σύνοδο και νά ισχύσει εκείνη τών πολλών, πρέπει νά άποδεχθεί ότι, ενώ οί πολλοί ψηφίζουν σύμφωνα μέ τούς Κανόνες, αυτοί άντιλέγουν «δι' οικείαν φιλονεικίαν». Δηλαδή, «*οχι εύλόγως και δικαίως, αλλά φιλονείκως και κατά πεισμονήν*», όπως σχολιάζει ό άγιος Νικόδημος ό Άγιορείτης. Κατά την μακρά διαδρομή του «Έκκλησιαστικού» υπήρξαν φωνές μειοψηφίας μέσα στην Ίεραρχία, πού ζητοϋσαν την επίλυσή του «*εύλόγως και δικαίως*», όμως δέν τίς εξέτασαν σέ άντιπαράθεση μέ τίς άπόψεις της πλειοψηφίας, για νά διαπι-

Ἡ ἄλλοπρόσαλλη τακτική τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου (*)

Ὑχαριστῶ τοὺς ἀγαπητοὺς φίλους καὶ ἀδελφούς τῆς «Πρωτοβουλίας» γιὰ τὴν ἀγάπη τους καὶ τὰ εὐγενικά τους αἰσθήματα νὰ συμπεριλάβουν καὶ μένα στοὺς τέσσερις εἰσηγητές τῆς ἀποψινῆς αὐτῆς πνευματικῆς σύναξης, ἡ ὁποία ἔχει ὡς κεντρικὸ θέμα τὸ «ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα».

Ἔρχομαι ἀπὸ τὴν πόλη τοῦ ἁγίου Ἀχιλλίου καὶ τοῦ μακαριστοῦ Θεολόγου νὰ καταθέσω ἐδῶ σέ εὐαισθητοποιημένους γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικά πράγματα ἀδελφούς τῇ μαρτυρίᾳ μου, τὸ σπαραγμὸ τῆς ψυχῆς μου, τὸ κλάμα μου, τὴν ἀγωνία μου. Διαβλέπω μὲ θλίψη πολλή ὅτι τὸ «ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα» διαωνίζεται ἐπικίνδυνα καὶ κατὰ τὴ μετασεραφειμικὴ ἐποχή. Καὶ διαισθάνο-

μαι ὅτι ἡ διαιώνιση αὐτὴ εἶναι καὶ ἐνσυνείδητη καὶ σκόπιμη καὶ συντελεῖ στό διασυνμὸ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ εἰσήγησή μου θὰ ἀναφερθεῖ στὴν «ἄλλοπρόσαλλη τακτικὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου». Στόχος μου νὰ ἐπισημάνω στὰ πλαίσια τῶν στοιχείων, πού ἔχουν δημοσιοποιηθεῖ, τὴν ἐκτροπή, νὰ διαλεχθῶ, νὰ ἐλέγξω μὲ ἀγαθὴ πρόθεση καὶ ἀγάπη, νὰ προβληματίσω, νὰ κινήσω σέ ἀναθεώρηση τακτικῆς καὶ «ἀναιψηλάφηση» πράξεων, μὲ σκοπὸ νὰ συμβάλω, κοντὰ σέ τόσους ἄλλους, στὴν ἀποκατάσταση τῆς κανονικότητος καὶ νομιμότητος στὴν Ἐκκλησία. Πιστεύω ὡς θεολόγος ὅτι δέν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι κανένας κληρικός, γιὰ νὰ ἐκφράζει τὸν πόνο του, τὴν ἀγωνία του γιὰ

(*) Εἰσήγηση στὴν ἡμερίδα τῆς 21ης Ἰουνίου 1999.

στωθεῖ ποιές ἦταν σύμφωνες μὲ τοὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους. Σέ δύο δὲ περιπτώσεις εἰσηγητές, στοὺς ὁποίους ἐπισήμως εἶχε ἀνατεθεῖ νὰ μελετήσουν τὸ θέμα, ὑπέβαλαν στὴν Ἱεραρχία προτάσεις ἐπιλύσεως του, πού θὰ παραμείνουν ἱστορικὲς γιὰ τὴν σοβαρότητά τους. Ἡ μία εἶναι τοῦ Μητροπολίτη Φλωρίνης Αὐγουστίνου τὸ 1995 καὶ ἡ ἄλλη τοῦ Μητροπολίτη Κονίτσης Ἀνδρέα τὸ 1998. Οἱ εἰσηγήσεις αὐτές ἀντιμετωπίστηκαν μὲ εἰρωνίες καὶ ὕβρεις. Καὶ παραμερίστηκαν χωρὶς οὔτε κἀν μιὰ τυπικὴ διαδικασία ψηφοφορίας.

Στὴν παράδοση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔχει καταγραφεῖ ἡ ἀρχή: ὁ εἷς καὶ ἡ ἀλήθεια ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία. Αὐτὸ ἀναπαύει τὴν ὀρθόδοξη συνείδηση. Δια-

καὴς πόθος καὶ αἶτημα τοῦ πληρώματος εἶναι, οἱ ἀποφάσεις τῶν Συνοδικῶν ὀργάνων νὰ φέρουν τὸ κύρος ὄχι ἀπλῶς τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπικύρωση τῆς ἀληθείας, τῆς λογικῆς, τοῦ δικαίου. Νὰ εἶναι σύμφωνες μὲ τοὺς νόμους, πού ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία ἔχει θεσπίσει στὸν Καταστατικὸ τῆς Χάρτη, μὲ τοὺς Ἱερούς Κανόνες, μὲ τὰ Πατερικά θέσμια, μὲ τὸ Νόμο τοῦ Θεοῦ.

Δυστυχῶς, ὅσο ἡ πληγὴ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος» παραμένει ἀνίατη καταδεικνύει ὅτι ἡ Ἐκκλησία διοικεῖται ὄχι εὐλόγως καὶ κατὰ κανόνα ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ μὲ βάση τὸ ἀνεξέλεγκτο καὶ ἀνελέητο δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου. Ὁ νόμος τῆς Ζούγκλας σ' ὅλο του τὸ μεγαλεῖο.

Ε. Χ. Οἰκονομάκος

τά κακῶς κείμενα στήν Ἐκκλησία καί νά ἐλέγχει μέ ἀγάπη, νά παρακαλεῖ μέ σεβασμό καί νά ὑποδεικνύει ταπεινά τά πρόποντα. Ἐκκλησία κατά τήν Ὁρθόδοξη Δογματική δέν εἶναι μόνο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἡ Ἱεραρχία, ὁ κλῆρος. Εἶναι καί ὁ πιστός λαός, πού ἀποδέχεται καί βιώνει τίς χριστιανικές ἀλήθειες. Ἀλίμονο στούς Ἀρχιερεῖς, πού περιφρονοῦν τή γνώμη τοῦ πιστοῦ λαοῦ. Τό Ἅγιο Πνεῦμα φωτίζει καί καθοδηγεῖ ὅλο τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό καί ἡ συμβολή τοῦ λαοῦ στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τεράστια. Ἀφανεῖς ἰδιώτες ἦταν τό ζευγάρι Ἀκύλας καί Πρίσκιλλα. Κι ὅμως αὐτοί οἱ ἰδιώτες παρουσίασαν μέ ἀκρίβεια τήν ὁδό τοῦ Θεοῦ στόν Ἀπολλῶ, πού ἐξελίχθηκε ἀργότερα σέ διάσημο δάσκαλο τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Ἀφανής ἰδιώτης καί μικρῆς μόρφωσης καί ἀρετῆς ἦταν ὁ Ἰοθόρ. Κι ὅμως ὁ θεόπτης Μωϋσῆς καί ἡγέτης τοῦ Ἰσραήλ, πού εἶχε μεγάλη μόρφωση καί ἀρετή, ἄκουσε μέ προσοχή τίς συνετές συμβουλές τοῦ ἀπλοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, πού τύχαινε νά εἶναι πεθερός του, καί κανόνισε σύμφωνα μ' αὐτές τά θέματα διοίκησης τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ τό βιβλίο τῆς Ἐξόδου. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος μέ ἀφορμή τό παράδειγμα τοῦ Μωϋσῆ διδάσκει τούς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ν' ἀνοίγουν τ' αὐτιά τους καί ν' ἀκοῦνε τί λένε οἱ πιστοί. ἔστω κι ἂν αὐτοί δέν κατέχουν ἐξέχουσα θέση στήν κοινωνία. Νά τί λέει ὁ μέγας αὐτός Πατέρας: «*Ἀκούσατε, ἵνα μάθητε, ὅτι ἕκαστος συμβούλου δεῖται, κἄν κατὰ Μωϋσέα γένηται... Ἔστι γάρ, ἔστι καί παρὰ ἀνθρώπῳ μικρῶ καί εὐτελεῖ εὐρεθῆναι τι τῶν δεόντων, ὃ τῷ σοφῷ καί μεγάλῳ πολλάκις οὐκ εὔρηται*» (Ρ. Γ. 51, 134-135).

Κι ἔρχομαι, μετά τή ἀναγκαῖα αὐτή ἐπισήμανση, νά παρουσιάσω «τὴν ἄλλοπρόσ-αλλη τακτική τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου στό καντὸ ἐκκλησιαστικό πρόβλημα». Νομίζω ὅτι αὐτή εἶναι γέννημα τῆς μαθητείας του στήν αὐλή τοῦ μακαρίτη Σεραφεῖμ, τῆς ἀλαζονείας καί μέθης του ἀπὸ τὴ γοητεία τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ κι ἓνας τρόπος ἐξασφάλισης τῶν νώτων ἀπὸ κείνους τοὺς ἐπισκόπους τῶν σκοτεινῶν παρασκη-νίων, πού ἐπισείουν φακέλλους καί ἀπει-

λοῦν μέ ἀποκαλύψεις. Ἐρχομαι νά καταδείξω ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστοδούλος τὰ τελευταῖα χρόνια, πού ὁ ἀδίστακτος χαλαστής τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας εἶχε τὰ βιολογικά του χάλια κι ὁ τάφος ἔχαινε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, τὴν περίοδο, πού γίνονταν οἱ παρασκηνιακές προεκλογικὲς ζυμώσεις καί ὑπολογίζονταν μαθηματικά ἓνα πρὸς ἓνα τὰ «κουκιά» γιὰ τὴν ἄνοδο στό ρετιρέ τῆς ἐξουσίας καί τὸν ἓνα τώρα χρόνο, πού βρίσκεται στό πηδάλιο τῆς Ἐκκλησίας, ἄλλα διακήρυττε μεγαλόστομα ἐδῶ κι ἐκεῖ γιὰ ἐντυπωσιασμό καί ἀπόσπαση ψήφων, ἐπευφημιῶν καί χειροκροτημάτων, κι ἄλλα ἔπραττε, ὅταν ἐρχόταν ἡ κρίσιμη ὥρα τῆς ἀρχιερατικῆς του εὐθύνης, συνέπειας καί ἐντιμότητας. Οἱ ὑποσχέσεις του, οἱ κορομηλάτες κουβέντες του καί οἱ ἐκκλησιολογικοὶ καί κανονικοὶ ἀφορισμοὶ του λησμονοῦνταν, τό Εὐαγγέλιο καί οἱ Ἱεροὶ Κανόνες κουρελιάζονταν καί τό «ἐκκλησιαστικό πρόβλημα» ἔμενε στό γύψο. Αὐτοί, πού εἶχαν καθαρὸ τό μάτι τῆς συνείδησης, κι ἔβλεπαν τὴν ἀνεντιμότητα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ρωτοῦσαν μέ ἀπορία: Τότε γιὰ ποιούς εἰπώθηκαν οἱ ἀκριβοὶ λόγοι τοῦ Κυρίου: «*Ἔστω δέ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ· τό δέ περισσόν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν*» (Ματθ. 5, 37).

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστοδούλος ἄρχισε ἀπὸ τό 1993 νά ἀποστασιοποιεῖται ἀπὸ τό Σεραφειμικό κατεστημένο, πού μέχρι τότε τό ὑπηρέτησε πιστά καί σιωπῆσε σ' ὅλες τίς ἀθλιότητές του. Ἀρχισε ἀπὸ τότε νά βλέπει τό «ἐκκλησιαστικό πρόβλημα» ὑπὸ τό πρίσμα τῆς ἐκκλησιολογίας καί τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Μόνο πού αὐτή ἡ ἀναλαμπή δέν κράτησε πολύ.

Στὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο, πού συνήλθε στίς 10 Αὐγούστου τοῦ 1993 καί ἡ ὁποία, χωρίς νά τηρήσει τὴ δικονομικὴ δεοντολογία, ἐπέβαλε μέ νεῦμα τοῦ Σεραφεῖμ στοὺς τρεῖς Μητροπολίτες, Θεολόγο, Κωνσταντῖνο καί Νικόδημο τό «ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας», στό ὁποῖο στηρίχθηκε ἡ Πολιτεία καί δρομολόγησε νομοθετικά τὴν ἐξόντωσή τους, ὁ

Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, ὡς Μητροπολίτης τότε Δημητριάδος, εἶχε μειοψηφήσει. Δικαιολογώντας τή στάση του εἶπε ὅτι τό «ἐπιτίμιο τῆς ἀκωνωνησίας δέν προβλέπεται ἀπό τούς Ἱεροῦς Κανόνες γιά τούς μητροπολίτες καί ὅτι ἡ αὐθαίρετη αὐτή θέσπισή του θά ἐπιφέρει μύρια κακά στήν Ἐκκλησία». Θέση κρυστάλλινη.

Στίς 8 Ἀπριλίου 1994, μετά ὀκτώ ἀκριβῶς μῆνες, ἐπιβεβαίωσε τή θέση του αὐτή σέ βαρυσήμαντο ἐπιστολικό κείμενο, πού ἔστειλε στόν τότε ὑφυπουργό Τύπου κ. Εὐάγγελο Βενιζέλο, προκειμένου νά προλάβει τό νομοθετικό πραξικόπημα τῆς Κυβέρνησης ἐναντίον τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν. Ὑπογράμμισε στό ἐπιστολικό αὐτό κείμενο ὅτι «ἡ ἐπίκλησις τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐπιτιμίου τῆς ἀκωνωνησίας δέν συνιστᾷ νόμιμον βάσιν» γιά τήν ἔκδοση διαταγμάτων, πού θά ἀνακαλοῦν τά διατάγματα καταστάσεως τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν καί θά τούς ἀπομακρύνουν ἀπό τίς θέσεις τους. Καί μέ γλώσσα σκληρή ἔθετε τόν κ. ὑφυπουργό μπροστά στίς εὐθύνες του. Τοῦ ἔλεγε: «Δέν σᾶς κάνει ἐντύπωσιν ἡ βιασύνη ἐκείνων, πού σᾶς πιέζουν; Μπορεῖ νά ἔχουν Θεόν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ὅταν χάριν τοῦ συμφέροντος των προκαλοῦν μέγαν σάλον εἰς τήν Ἐκκλησίαν; Παρακαλῶ ἀναμετρήσατε τίς εὐθύνες σας πρὶν εἶναι πολύ ἀργά. Ἡ κίνησίς σας στερεῖται καί νομικοῦ καί ἠθικοῦ ἐρείσματος. Καί θά καταπέσει. Ἀλλά θά ἔχει πυροδοτήσει τήν ἀνωμαλίαν καί τό χάος».

Τά ἔγραφε αὐτά ὁ τότε Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, γιατί ἔβλεπε νά μεθοδεύεται ἡ προώθηση στή Μητρόπολη Ἀττικῆς τοῦ Δωδώνης Χρυσοστόμου, πού τοῦ ἦταν ἀνεπιθύμητος, κι ἤθελε νά τοῦ φράξει τό δρόμο. Ἦθελε νά μετατεθεῖ στό θρόνο τῆς Ἀττικῆς ὁ στενός φίλος του Παντελεήμων Μπεζενίτης. Ἄλλωστε στή Μητρόπολη Πειραιᾶ εἶχε ὀργανώσει συνάντηση μέ γέροντες ἀρχιερεῖς, τούς ὁποίους κατάφερε νά παραπλανήσει, ὥστε νά ψηφίσουν τό φίλο του, γιά νά μὴν ἐκλεγεί ὁ Δωδώνης. Γιά νά ὑπηρετήσει, λοιπόν, αὐτή τή

σκοπιμότητα, ἔμεινε στήν κανονική θέση γιά τό ἐπιτίμιο τῆς ἀκωνωνησίας ὡς τίς ἀρχές τοῦ 1996. Ὅταν ὅμως ξεκαθάρισε τό τοπίο γιά τό θρόνο τῆς Μητρόπολης Ἀττικῆς, «ἀνέκρουσε πρῦμναν». Καί γιά νά δικαιολογήσει τήν ἀλλοπρόσαλλη αὐτή τακτική του ἔγραψε στό περιοδικό «Ἐκκλησία» καί εἶπε στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τοῦ περασμένου Ὀκτωβρίου τά ἑξῆς: «*Εμεῖς, ἐνῶ ὄντως διεφωνήσαμεν τότε ὡς μέλος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου μέ τήν ἐπιβολήν τῶν ἐπιτιμίων, ὑπετάγημεν ἀκολουθῶς στή γνώμη τῆς πλειονοψηφίας, πιστοὶ στίς ἀρχές τοῦ συνοδικοῦ συστήματος*». Κι ἔκανε τήν ἐμετική αὐτή δήλωση τῆς αὐτοαναίρεσής του ἐνῶ γνώριζε ἄμεσα πῶς λειτούργησε ἡ πλειονοψηφία αὐτή στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας κι ὅτι δέν ἦταν νόμιμη, καθόσον δέ συγκέντρωσε τά 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας, ὅπως ὀρίζει ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. 590/1977). Ἀκόμη ἐπικαλέστηκε ξεκάρφωτα καί τή φράση «*ἡ τῶν πλειόνων ψῆφος κρετεῖται*» τοῦ βου Κανόνα τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, χωρίς νά ἀναφέρει ὅτι γιά νά κρατεῖ ἡ ψῆφος τῶν πλειόνων πρέπει νά εἶναι καί «*εὐλογος*» καί «*κατά τόν ἐκκλησιαστικόν κανόνα*», ὅπως περιχαράκνεται ἡ φράση μ' αὐτή τήν ἀσφαλιστική δικλείδα ἀπό τή Σύνοδο τῶν 318 θεοφόρων Πατέρων.

Ἡ ἀλλοπρόσαλλη τακτική, ἡ ἀνακολουθία, ὁ συσχηματισμός τοῦ Μακαριωτάτου φαίνεται καί σ' ἓνα ἄρθρο του, πού ὡς Μητροπολίτης Δημητριάδος δημοσίευσε στό δελτίο τῆς Μητρόπολής του «Πληροφόρηση» τό Σεπτέμβριο τοῦ 1996 μέ τόν περίεργο τίτλο: «Τό κίνητρο τῆς ἀντι-φατρίας», στό ὁποῖο διεκτραγωδοῦσε τόν ξεπεσμό καί τήν ἀλλοτρίωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης. Τί ἤθελε νά δείξει μέ τό ἄρθρο του αὐτό ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος; Ὅτι τάχατες πέρασε πρὸς τήν ἄλλη πλευρά τῆς ἀντιφατρίας; Ποιός; Αὐτός, πού ἐπὶ 22 ὀλόκληρα χρόνια θυμίαζε τήν ἐκκλησιαστική διοίκηση; Αὐτός πού συνευδοκοῦ-

σε σ' όλες τις παράνομες πράξεις της, πού κατέλυσαν την εκκλησιαστική εὐταξία; Ἀλήθεια, θά ἔγραφε τό ἄρθρο αὐτό, ἂν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ δέν ἦταν ἡμιθανής;

Κι ἔρχομαι στήν προεκλογική ἐποχή γιά τήν ἀνάδειξη Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ Μητροπολίτης τότε Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος ὡς μνηστήρας τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου ἔδινε ὑποσχέσεις στούς ἐκλέκτορες ἀρχιερεῖς, πού θεωροῦνταν «Ιερωνυμικοί», ἤ φίλοι τῶν «Ιερωνυμικῶν» ὅτι θά λύσει τό ἐκκλησιαστικό πρόβλημα καί θά ἀποκαταστήσει τοὺς δύο διωγμένους Μητροπολίτες, Κωνσταντῖνο καί Νικόδημο. Σέ ἔγκριτο νομικό, ὁ ὁποῖος τοῦ ζήτησε γραπτή δήλωση γιά ὅσα ὑποσχόταν, ἀπάντησε ὅτι τά λόγια του ἔχουν τήν ἴδια ἰσχύ. Μάλιστα ἔκανε καί θεολογία τῆς εὐσπλαχνίας γιά τό πόπολο. Ἐλεγε: «Δέν ἦταν ἐπιτρεπτό, οἱ ἀδελφοί Ἱεράρχες, πού σήκωσαν τό σταυρό τῆς ἐξορίας, νά αἰσθάνονται ὁμηροὶ καί ὅτι ἔπρεπε νά νιώσουν τήν ἀγάπη τῆς Ἱεραρχίας καί νά κληθοῦν σέ ἐλεύθερο διάλογο». Καί φούντωνε ἡ ἐλπίδα ὅλων μας. Νομίζαμε οἱ ἀφελεῖς ὅτι ὁ Δημητριάδος Χριστόδουλος ἐρχόταν ὡς μεσσίας, ἐν ὀνόματι Κυρίου, νά λυτρώσει τή δύσμοιρη Ἑλλαδική Ἐκκλησία ἀπό τά δεινά, πού ἐπισώρευσε στό σῶμα της ἐπὶ 24 χρόνια τό ἄθλιο Σεραφειμικό κατεστημένο. Δυστυχῶς, διαψευστήκαμε. Οἱ ἐλπίδες μας ἔγιναν κομμάτια. Ὁ Μητροπολίτης Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης εἶπε πολλά, πρὶν γίνει Ἀρχιεπίσκοπος καί ξεῖπε, τά ἄφησε στό συρτάρι, ὅταν ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος. Κι ἔμεινε ἔτσι ἄλυτο τό ἐκκλησιαστικό πρόβλημα. Ὁ μακαριστός Θεολόγος μένει «ὁ ἀπὸ Λαρίσης» Μητροπολίτης κι ὄχι «ὁ Λαρίσης» καί οἱ δύο Ἱεράρχες, Κωνσταντῖνος καί Νικόδημος, σηκώνουν καί πάλι τό σταυρό τῆς ἐξορίας τους, αἰσθάνονται ὁμηροὶ, νιώθουν ἔντονα τό μῖσος τῆς «πλειοψηφίας» τῶν Ἀρχιερέων καί δέν ἔχουν κληθεῖ οὔτε μιά φορά σέ ἐλεύθερο διάλογο. Καραμπινάτη ἀσυνέπεια καί καραμπινάτος φαρισαϊσμός! Ποῦ εἶναι ἡ βαρὺ-γδουπητή δήλωση, πού ἔκανε ὁ Μακαριώτα-

τος, σέ τηλεοπτικό κανάλι τῶν Ἀθηνῶν λίγο μετὰ τήν ἐνθρόνισή του, ὅτι «θά ἔρθει σέ ρήξη μέ τό κατεστημένο, γιατί, ἂν ἓνας Ἀρχιεπίσκοπος δέν μπορεῖ νά ἔρθει σέ ρήξη μέ τό κατεστημένο, τότε τί σοῦ Ἀρχιεπίσκοπος θά εἶναι; Τότε, γιατί ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος»; Περιμέναμε κι ἐμεῖς οἱ ἡλίθιοι ὅτι πράγματι θά ἐρχόταν σέ ρήξη μέ τό Σεραφειμικό κατεστημένο, θά ἀναποδογύριζε τόν ἀνδριάντα τῆς ἀνομίας καί θά ἐπανέφερε τήν κανονική τάξη καί ἐνότητα στήν Ἐκκλησία. Μάταια ὅμως. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος τή μόνη ὑπόσχεση, πού τηρεῖ πιστά, εἶναι αὐτή πού ἔδωσε στόν τάφο τοῦ προκατόχου του, ὅταν ἀμέσως μετὰ τήν ἐκλογή του πῆγε γιά τρισάγιο. Δήλωσε ὅτι «θά συνεχίσει τό ἔργο ἐκείνου». Ποιό ὅμως ἔργο; Τῆς αὐθαιρεσίας καί παρανομίας; Καί στήν εἰσαγωγική του ὁμιλία ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας στίς 6 Ὀκτωβρίου 1998 ἔπλεξε τό ἐγκώμιο τοῦ τυράννου τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ καταλυτῆ κάθε ἐννοίας δικαίου, ἐλευθερίας καί συνοδικότητας. Εἶπε: «Ἰδιαίτερος στρέφομεν εὐγνώμονα τῇ σκέψῃ μας πρὸς τό πρόσωπο τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου μας κυροῦ Σεραφεῖμ, πού ἐπὶ 24 χρόνια κατεῖχεν αὐτήν τήν ἔδρα καί διηύθυνε μέ σύνεση καί ἀποφασιστικότητα τίς ἐργασίες τῶν Συνόδων μας». Τό προσφιλές «δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν...» τοῦ Σεραφεῖμ, μέ τό ὁποῖο διέκοπτε τοὺς ἀντιφρονούντες καί διέλυε τίς συνεδριάσεις τῶν Συνόδων, πού ἀνήκει, Μακαριώτατε; Στή σύνεσή του ἢ στήν ἀποφασιστικότητά του; Εἶναι κρίμα νά πλαστογραφεῖτε τήν ἱστορία καί νά ἐκθειάζετε τόν τύραννο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, πού δέν ἄφησε τίποτε ὀρθιο στοῦ χώρου τῆς. Ὁ Θεός νά τόν ἐλεήσει.

Κι ἔρχομαι νά παρουσιάσω τή θέση καί τοὺς χειρισμούς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου ὡς Προέδρου τῶν δύο Συνοδικῶν Σωμάτων στό ἐπίμαχο θέμα τοῦ ἐπιτιμίου τῆς ἀκοινωνησίας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, μεθυσμένος ἀπὸ τά χειροκροτήματα καί τά

ώσαννά του λαού, ένωσε μέγας. Δέ σεβάστηκε τήν αρχή του «*primus inter pares*», παρά τίς μεγαλόστομες ύποσχέσεις του. Στίς συνεδριάσεις τών δυό Συνοδικών Σωμάτων δέ στάθηκε ως πρώτος ανάμεσα σέ ίσους, αλλά ως πρώτος ανάμεσα σέ ύποτελείς. Κι αυτό φάνηκε από τή συμπεριφορά του πρὸς συνοδικούς, πού εξέφραζαν αντίθετες πρὸς αὐτόν απόψεις καί στράβωναν τήν κατευθυντήρια γραμμή τών απόφάσεων. Ξέχασε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὅτι στά πνευματικά αξιώματα, ὅπως παραητρεῖ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «*τότε λάμπει τό τῆς τιμῆς ἀξίωμα, ὅταν πολλοὺς τῆς προεδρίας ἔχει κοινωνοὺς καί ὅταν ὁ μετέχων μὴ εἰς ἡ, ἀλλὰ πολλοὺς ἔχει τοὺς τῶν αὐτῶν ἀπολαύοντας*» (Ρ. Γ. 50, 509). Οὐτε ἄγγιξε τήν ψυχὴ του ὁ βαθυστόχαστος λόγος τοῦ Κυρίου, πού ὀριοθετεῖ τό πλαίσιο μέσα στό ὁποῖο πρέπει νά κινοῦνται καί νά δροῦν οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας: «*Ὁς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος. Καί ὃς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος*» (Ματθ. 20, 26-27). Ἡ συνοδική διάσκεψη καί στά δυό σώματα ἦταν σωστή παρωδία. Δέ λειτούργησε ως βουλευτήριό ὑπεύθυνων καί ἐλεύθερων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀναβίωσε καί πάλι καί πρυτάνευσε «*ἡ τοῦ ἐνός ἀνδρός ἀρχή*». Στόχος νά στηθοῦν στό ἀπόσπασμα οἱ δυό ἀπροσκύνητοι Ἱεράρχες, ὥστε νά μὴ διαταραχοῦν οἱ ἰσορροπίες καί κλονιστεῖ ὁ θρόνος μέ δυσάρεστες ἔντριγκες καί λιβελογραφήματα.

Στὴ Διαρκῇ Ἱερᾷ Σύνοδο, πού συνήλθε στὶς 10 Ἰουλίου τοῦ 1998, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος πῆγε μέ ἐμφανὴ τήν πρόθεση νά μὴν πάρει ἀπόφαση γιὰ τό ἐκκλησιαστικό πρόβλημα κι ἀφήσει μετέωρους τοὺς φίλους του μοιχεπιβάτες Παντελεήμονα Μπεζενίτη καί Ἰγνάτιο Λάππα. Φαίνεται καθαρά ἀπὸ τήν ἐξῆς παρέμβασή του, πού εἶναι καταχωρισμένη στά Πρακτικά τῆς Συνόδου: «*Εάν λάβωμεν ἀπόφασιν καὶ ὑπάρξει ἐκ μέρους τῶν* (τοῦ Κωνσταντίνου καί τοῦ Νικοδήμου) *ἀντίδρασις ἀρνητικὴ, τότε ἡ Ἱεραρχία θὰ λάβῃ ἀρνητικὴν ἀπόφασιν*». Ἄν καί γρι-

φώδης ἡ παρέμβαση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, φαίνεται καθαρά ὅτι ἡ ἀπόφαση, πού θά ἐπαιρναν θά δημιουργοῦσε ἀρνητικὴ ἀντίδραση στοὺς δυό Μητροπολίτες καί θά ἐπηρέαζε ἀρνητικά καί τήν Ἱεραρχία, πού θά συνερχόταν τόν Ὀκτώβριο. Παρά ταῦτα, ὑπὸ τήν πίεση τῶν δηλώσεων γιὰ τήν ἄμεση λύση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος καί τῶν κάποιων παρασκηνακῶν δεσμεύσεων ἡ ἀπόφαση πάρθηκε. Ἦσαν τό ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας, χωρὶς κανένα περιορισμό. Καί τό λέω αὐτό, γιατί αὐτό τουλάχιστο βεβαιώνει τό κείμενο τῆς ἀπόφασης, πού καταχωρίστηκε στά πρακτικά τῆς Συνόδου. Σὰς τό διαβάζω κατὰ λέξη: «*Ὁμοφώνως συνοδικῇ ἀποφάσει ἀποφασίζεται ἡ ἄρσις τοῦ ἐπιβληθέντος ἐπιτίμιου ἀπὸ τοὺς δυό ἀρχιερεῖς Κωνσταντίνου καί Νικόδημον καὶ παραπέμπεται τό θέμα εἰς τήν μέλλουσαν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας πρὸς ὀριστικὴν ἐπικύρωσιν*». Τί ἔγινε ὁμως στό παρασυνοδικό μαγαζαεῖο; Τότε, φαίνεται, ὁ ἀνώτατος δικαστὴς κ. Μαρίνος, στενὸς φίλος καί ἄμισθος σύμβουλος τοῦ Μακαριωτάτου, νά ἔδωσε τὴ γραπτὴ ἢ προφορικὴ εἰσήγηση ὅτι μιὰ τέτοια ἄρση τοῦ ἐπιτίμιου χωρὶς ἀσφαλιστικὴ δικλείδα, θά δημιουργήσῃ μεγάλα προβλήματα, θ' ἀνοίξει τό δρόμο γιὰ νέες προσφυγές στό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας μέ δυσάρεστα ἀποτελέσματα γιὰ τοὺς ἐπισκόπους Παντελεήμονα Μπεζενίτη καί Ἰγνάτιο Λάππα. Ἔτσι βγῆκε ἄλλο ἀνακοινωθέν ἀπὸ τὴ Γραμματεία τῆς Συνόδου μέ ἐντολὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, πού δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τό κείμενο τῆς ἀπόφασης. Σὰς διαβάζω μόνο τήν παράγραφο 3, πού φωτογραφίζει τόν κ. Μαρίνο: «*Ἡ ἄρσις ἰσχύει ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τό ἐξῆς (ex nunc) καὶ ὄχι ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπεβλήθη τό ἐπιτίμιον καὶ ἰσχυσε. Διὸ καὶ δέν ἐξαφανίζεται, οὔτε ἐξαλείφεται διὰ τό χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς μέχρι τῆς ἄρσεως*». Ἀποκαλύπτει κι αὐτό τό στοιχεῖο τήν ποιότητα τοῦ χαρακτήρα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

Τό ἴδιο σκηνικὸ ἐπαναλήφθηκε καί στὴ Διαρκῇ Ἱερᾷ Σύνοδο, πού συνήλθε τήν 1η

Σεπτεμβρίου του 1998. Έντύπωση προξενεί ή τελευταία παράγραφος της εισήγησης του 'Αρχιεπισκόπου προς τό σῶμα τῶν Συνοδικῶν, πού προεξοφλοῦσε τί ἐπρόκειτο νά συμβεῖ καί στή Σύνοδο τῆς 'Ιεραρχίας τοῦ 'Οκτωβρίου. Σᾶς τή διαβάζω, γιά νά ἀξιολογήσετε τόν ἄνδρα: «*Φοβούμαι ὅτι ὅπως διαμορφώνονται τά πράγματα ἡ 'Ιεραρχία δέν θά ἀποδεχθῇ οὔτε τήν πρότασίν μας διά τήν ἄρσιν τοῦ ἐπιτιμίου*».

Καί φτάνουμε στήν 'Ιερά Σύνοδο τῆς 'Ιεραρχίας, πού συνήλθε τόν περασμένο 'Οκτώβριο. Πρός τή Σύνοδο αὐτή στρέψαμε ὅλοι τίς ἐλπίδες μας. Περιμέναμε πολλά καί σπουδαῖα γιά τήν 'Εκκλησία μας. Μᾶς ἔκαιγε, βέβαια, πολύ ἡ λύση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος. Πιστεύαμε ὅτι θά ἦρετο ἡ ἀδικία σέ βάρος τῶν δυό Μητροπολιτῶν. Δυστυχῶς οἱ ἐλπίδες μας διαψεύστηκαν. Οἱ καλύτερες μέρες φαίνεται νά μήν ἔχουν ἔλθει. Ἡ αὐθαιρεσία καί πάλι ἱταμή. Ἡ λειτουργία τοῦ συνοδικοῦ πολιτεύματος στίς ἴδιες ράγες, παρά τά λεγόμενα ἀπό τόν 'Αρχιεπίσκοπο στήν εἰσαγωγική του ὁμιλία πρὸς τά μέλη τῆς Συνόδου. Μὲ θλίψη πολλή διαπιστώσαμε ὅτι ὅλες σχεδόν οἱ ἀποφάσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς Συνόδου ὑπῆρξαν σχεδιασμένες καί στά μέτρα τῆς βούλησης τοῦ 'Αρχιεπισκόπου. Δέν ἦταν καθαρές, σύμφωνες μέ τοὺς 'Ιερούς Κανόνες. Τίς ἐπέβαλε ἡ σκοπιμότητα καί ἡ ἰσορροπία τοῦ φόβου κι ὄχι ἡ ζωοδότρα πνοή τοῦ 'Αγίου Πνεύματος. Ὁ Μακαριώτατος ἔδειξε κι αὐτὴ τὴ φορά ὅτι εἶναι ἀλλοπρόσαλλος, ἀνακόλουθος, ἀσυνεπής καί κακός. "Οτι δέν ἔχει «*νοὺν Χριστοῦ*». "Οτι κινεῖται σέ ὑποπτο παρασκήνιο μέ γνώμονα τό προσωπικό του συμφέρον καί μόνο.

Πρῶτα πρῶτα συμπεριφέρθηκε ἀγενῶς πρὸς τὸν ὑπέροχο καί γενναῖο Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης κ. 'Ανδρέα Τρεμπέλα. Κυριολεκτικά τόν ἀδειασε. Ἐνῶ τοῦ ἀνέθεσε νά παρουσιάσει εἰσήγηση γιά τό θέμα τοῦ ἐπιτιμίου τῆς ἀκουωνησίας καί νά κάνει σχετική πρόταση στό Συνοδικό Σῶμα, δυστυχῶς δέν τήν ἔλα-

βε ὑπόψη του καί, ὡς ἦταν φυσικό, δέν τέθηκε σέ ψηφοφορία. Κι ὄχι μόνο αὐτὴ ἡ ἀγένεια. Ἄφησε νά ἔρπει ὁ ψίθυρος ὅτι ἡ εἰσήγηση τοῦ ἀγίου Κονίτσης προκάλεσε ἀρνητικά τό σῶμα. Καί τοῦτο, γιατί ἡ εἰσήγηση ἦταν ἀντίθετη μέ τίς προθέσεις του. Γιατί ἀπόδειχνε μέ ἰσχυρὴ ἐπιχειρηματολογία ὅτι τό ἐπιτίμιο τῆς ἀκουωνησίας εἶναι ἀνυπόστατο καί δέν ἔχει ἔρεισμα στοὺς 'Ιερούς Κανόνες. "Οτι ἡ ἐπιβολὴ του ὑπῆρξε ἀδικη καί ἀντικανονική. Τό ἴδιο θά εἶναι καί ἡ διατήρησή του. Κι εἶχε ὡς πρόταση στό σῶμα τῆς 'Ιεραρχίας τήν πλήρη ἀποκατάσταση τῶν δυό Μητροπολιτῶν, Κωνσταντίνου καί Νικοδήμου.

"Ας δοῦμε ἓνα ἄλλο στοιχεῖο, πού δείχνει τὴν πνευματικὴ στάθμη τοῦ 'Αρχιεπισκόπου. Ἐνῶ συζητοῦσε τίς συνέπειες ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ἐπιτιμίου τῆς ἀκουωνησίας γιά τό μέλλον, ἀνακοίνωσε ἀνεπίτρεπτα, προφανῶς γιά νά ἐπηρεάσει τοὺς 'Ιεράρχες, ὅτι «*παρακάλεσε τόν κ. Μαρίνο νά κάνει μιά εἰσήγηση καί ὅτι καί ἐκεῖνος συμφωνεῖ...*». Δέν ξέρουμε, φυσικά, τό περιεχόμενο τῆς εἰσηγήσεως, καθόσον δέν καταχωρίστηκε στὰ πρακτικά. Ἀπὸ τὴν τοποθέτηση ὅμως τοῦ 'Αρχιεπισκόπου εἶναι ὑπερβέβαιο ὅτι ὁ κ. Μαρίνος εἰσηγήθηκε εἴτε τὴν ἄρση τοῦ ἐπιτιμίου «*ex nunc*», ἥτοι ἀπὸ τώρα καί στὸ ἐξῆς, εἴτε τὴ διατήρησή του. Δικαστὴς, συνεργὸς στήν παρανομία! Νά βρῖσκει νομικὴ φόρμουλα, γιά νά ἐξοντώνονται δυὸ ἄθωοι 'Ιεράρχες, γιὰ τό θέλει ὁ κ. Χριστόδουλος! Ντροπὴ σου κ. Μαρίνε, ἂν ἀληθεύει ὅτι πρόσφερες αὐτὴν τὴν ποταπὴ ὑπηρεσία. «*Φοβερόν, ὅμως, τό ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος*» ('Εβρ. 10, 31). Δασκαλεμένος, λοιπόν, ὁ 'Αρχιεπίσκοπος ἀπὸ τόν κ. Μαρίνο ἔθεσε ἐνώπιον τῆς Συνόδου τῆς 'Ιεραρχίας τό ἐξῆς δίλημμα: ἢ νά ψηφίσουν τὴν ἄρση τοῦ ἐπιτιμίου ἀπὸ δῶ καί πέρα, ἢ νά ψηφίσουν τὴ διατήρησή του, χωρὶς κανένα χρονικὸ περιορισμό. Καί ἡ κατευθυνόμενη ψηφοφορία ἐγινε. Ψήφισαν τὴ διατήρηση τοῦ ἐπιτιμίου 46 'Ιεράρχες, μαζὶ καί ὁ 'Αρχιεπίσκοπος, χωρὶς νά ὑπάρχει ἡ ἀπαιτούμενη

πλειοψηφία των 2/3 του ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Μητροπολιτῶν. Ἡ ἀσυνέπεια τοῦ Μακαριωτάτου καί σ' αὐτή τήν περίπτωση ὑπῆρξε καραμπινάτη. Αὐτοαναιρέθηκε διπλά.

Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ὅπως ἀκούσατε ἀγαπητοί, ἀντί νά λειτουργήσῃ ἀγιοπνευματικά καί ἐπαναφέρει τήν κανονική τάξη καί ἐνότητα στήν Ἐκκλησία, λειτούργησε μέ τήν παρέμβαση τοῦ Μακαριωτάτου ὡς λαϊκό δικαστήριο. Μέ συνοπτικές διαδικασίες, μ' ἓνα ἐντοπισμένο ψευτοδίλημμα: ἤ τοῦτο ἤ τό ἄλλο, ἀφοῦ μέ ὅποιαδήποτε ἀπόφαση ἀπό τίς δυό δέ θά ἄλλαξε τίποτε, χωρίς κἄν νά συζητήσῃ, ἂν τό ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνίας προβλέπεται ἀπό κάποιο Κανόνα, χωρίς τέλεια δίκη, χωρίς ἀπολογία, ξανακαταδίκασε τοὺς Μητροπολίτες Κωνσταντῖνο καί Νικοδήμο σέ ἀόριστη χρονικά ἀργία, ἐνῶ τό Ζακύνθου Χρυσόστομο γιά βαρύτατο παράπτωμα, πού ἐπέσυρε τήν ποινή τῆς καθάρσεως, τοῦ ἐπέβαλε μιά ἀστεία ποινή, πού ἰσοδυναμοῦσε μέ ἀθώωση. Ο *tempora*, ο *mores*! Μέ τέτοια ἀστεία καί σκληροτράχηλη Ἱεραρχία, πού φονεῦει στό ἄψε σβῆσε ἀγίους ἄνδρες, θ' ἀνατείνουν οἱ καλύτερες μέρες στήν Ἑλλαδική Ἐκκλησία;

Ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ζοῦσε στό φῶς τῆς Πεντηκοστῆς θά διαφώτιζε κατάλληλα τήν Ἱεραρχία μετὰ τήν ἐμπεριστατωμένη εἰσήγηση τοῦ ἀγίου Κωνίντου καί θά ἦρε τό ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνίας ἀπό τότε πού ἐπιβλήθηκε καί θά ἐπανεφέρε τοὺς δυό διωγμένους Μητροπολίτες στοὺς θρόνους τους. Κι ἂν εἶχε ἀκούσει τήν κραυγή τῶν Λαρισαίων, ἂν εἶχε μελετήσει τόν ὀγκώδη φάκελλο, πού τοῦ ἐπιδώσαμε μιά μέρα πρὶν ἀπὸ τήν σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας, ἂν εἶχε νιώσει τό σεισμό πού ἔγινε στὶς ψυχές τῶν πιστῶν τῆς Λάρισας μετὰ τήν πρόσφατη παραπομπή τῶν μελῶν τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Προσκυνηματος τῆς ἀγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν στό Τριμελές Ἐφετεῖο Κακουρημάτων γιά ὑπεξαίρεση 45 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, θά εἶχε προβεῖ σέ ἐνέργειες γιά τήν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τῆ Λάρισα τοῦ ἀποτυχημένου

καί σκανδαλοποιοῦ δεσπότη Ἰγνατίου Λάππα. Δέ θά ἄφηνε ἐπὶ ἓνα χρόνο τώρα, πού βρίσκεται στό πηδάλιο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, νά εὐτελίζεται στή Λάρισα τό ἐπισκοπικό ἀξίωμα καί νά διασύρεται τό κύρος τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι κατάντημα, ὁ πνευματικός ἡγέτης τῆς Λάρισας νά στηρίζεται στὰ γκλόμπς τῶν ΜΑΤ κι ὄχι στήν ἀγάπη τοῦ πιστοῦ λαοῦ καί τοῦ κλήρου.

Ἐλπίζω, αὐτές οἱ πεταχτές ἐπισημάνσεις, πού εἶναι κραυγὴ πόνου τῆς ψυχῆς μου, νά φτάσουν στ' αὐτιά τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλου. Νά εἰσακουστοῦν. Νά ξυπνήσουν τὴ συνειδήσή του. Νά ἀπεμπλακεῖ ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ Σεραφεϊμισμού. Νά θελήσῃ νά πράξῃ τὰ πρέποντα. Νά πράξῃ αὐτά, πού ἐπιτάσσουν τό Εὐαγγέλιο τῆς ἀγάπης καί δικαιοσύνης καί οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, πού περιχαρὰ κώνουν τήν κανονική τάξη τῆς Ἐκκλησίας. Τότε καί μόνο θά συνταχθοῦμε μέ τοὺς χειροκροτητές καί θά ποῦμε καί μεῖς μέ ἄφατη χαρά: «*Τοιοῦτος γάρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς*» (Ἐβρ. 7, 26). Τώρα ὅμως κλαῖμε καί πονᾶμε γαυτί ἡ τακτική του δέν εἶναι εὐθεία καί καθαρή, ἀλλὰ βρώμικη, στρεβλή καί ἄλλοπρόσαλλη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΖΕΤΗΣ

τ. Γυμνασιάρχης, Θεολόγος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἑκκλησιαστικῆς ἐνημέρωσης.

Ἰδιοκτήτης: ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Διεύθυνσι: 19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς.

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ,

Ἰωαννίνων 6 Μοσχᾶτο.